

Χωρεπίσκοπος Νεαπόλεως Πορφύριος: Ο αγώνας κατά των αρχαιοκάπηλων δικαιώνεται

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

[2013_07_22_03_57_03_f1cbecb4ddb4e8aa476ae4725734e4a](#)

Δεκαεπτά χρόνια μετά από την κατάσχεσή τους από τα υποστατικά του Τούρκου αρχαιοκάπηλου Αϊντίν Ντικμέν και εννέα χρόνια σκληρών δικαστικών αγώνων, ο χωρεπίσκοπος Νεαπόλεως Πορφύριος παρέλαβε συμβολικά από τις γερμανικές Αρχές, την περασμένη Τετάρτη, σε ειδική τελετή στο Μόναχο, την εικόνα του αγίου Βασιλείου, του 18ου αιώνα, από τον κατεχόμενο ναό της Παναγίας Γαλακτοτροφούσας Παλαικύθρου, σε μια συγκινητική ατμόσφαιρα. Δηλώνει ότι ίσως η σημαντικότερη υπόθεση αρχαιοκαπηλίας στην Κύπρο μετά την τουρκική εισβολή του 1974 πλησιάζει στο τέλος της, με την επιστροφή 173 εκκλησιαστικών θησαυρών μας. Τα κειμήλια θα επαναπατριστούν τις επόμενες ημέρες στην Κύπρο μέσω του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Όπως μας εξηγεί, η αξία τους, θρησκευτική, ιστορική και οικονομική, είναι πολύ μεγάλη γιατί προέρχονται από πενήντα περίπου κατεχόμενα σήμερα χριστιανικά (ορθόδοξα και μαρωνίτικα) μνημεία. Τα υπόλοιπα 80 περίπου αντικείμενα έχουν παραμείνει για συμπληρωματική διερεύνηση από ειδικούς, σύμφωνα με την απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου του Μονάχου.

Συνέντευξη: Αντιγόνη Σολομωνίδου Δρουσιώτου

-Με τι συναισθήματα πήγατε στο Μόναχο για να παραλάβετε μέρος της συλλογής που είχε ανακτηθεί στο πλαίσιο αστυνομικής επιχείρησης τον Οκτώβριο του 1997, στο Μόναχο, από τον Τούρκο αρχαιοκάπηλο Αϊντίν Ντικμέν; Με πολλή χαρά ταξιδέψαμε στο Μόναχο για την τελετή παράδοσης των 173 εκκλησιαστικών θησαυρών μας από τις γερμανικές Αρχές. Βέβαια η χαρά μας θα ήταν ακόμα μεγαλύτερη εάν παραδίδονταν σε μας και τα υπόλοιπα 80 περίπου κειμήλια που έχουν παραμείνει για συμπληρωματική διερεύνηση από ειδικούς, σύμφωνα με την απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου του Μονάχου.

-Πώς ήταν η εκδήλωση παράδοσης των κειμηλίων από τις γερμανικές Αρχές; Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στα κεντρικά γραφεία της Αστυνομίας της Βαυαρίας στο Μόναχο, την Τετάρτη 16 Ιουλίου η ώρα 1 το μεσημέρι. Η όλη ατμόσφαιρα ήταν συγκινητική γιατί ίσως η σημαντικότερη υπόθεση αρχαιοκαπηλίας στην Κύπρο μετά την τουρκική εισβολή του 1974 πλησιάζει στο τέλος της. Εμείς χαιρόμαστε για την παραλαβή των κειμηλίων μας και οι Γερμανοί για την απόδοσή τους στους

νόμιμους ιδιοκτήτες τους και την ολοκλήρωση μιας πολύ μεγάλης υπόθεσης.

-Ποιοι παρευρέθηκαν; Στην τελετή παρευρέθηκαν η υπουργός Δικαιοσύνης του Βαυαρικού Καντονίου Beate Merk, ο πρόεδρος του Τμήματος της Βαυαρικής Αστυνομίας κ. Dathe, εισαγγελείς, εκπρόσωποι της Εισαγγελίας του Μονάχου, εγώ και ο ιεροδιάκονος π. Νεκτάριος Ιωάννου εκπροσωπήσαμε την Εκκλησία της Κύπρου, η πρόξενος της Κύπρου στο Μόναχο κ. Ε. Παπανικολάου και ο επίτιμος πρόξενος της Κύπρου στο Μόναχο κ. C. Horn την Κυπριακή Δημοκρατία. Εκ μέρους του Τμήματος Αρχαιοτήτων η κ. Δ. Πηλείδου και ο Γερμανός δικηγόρος κ. E. Engbers που εκπροσώπησε την Κυπριακή Δημοκρατία στα γερμανικά δικαστήρια όλα αυτά τα χρόνια. Φυσικά παρέστησαν και άλλοι αξιωματούχοι και ενδιαφερόμενοι.

-Γιατί κρατήσατε σε χαμηλούς τόνους την τελετή, γιατί υποβιβάστηκε σε πολιτικό επίπεδο, δεν παρευρέθηκε κανένας υπουργός μας; Η τελετή είχε καθόλα επίσημο χαρακτήρα. Δεν γνωρίζω γιατί δεν παρέστη υπουργός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

-Γιατί δεν καλέσατε την κυρία Τασούλα Χατζητοφή, πρώην πρόξενο της Κύπρου στη Χάγη, η οποία πρωτοστάτησε; Την Εκκλησία της Κύπρου ενημέρωσε για το γεγονός ο δικηγόρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. E. Engbers. Κατ' εντολήν του Μακαριότατου εκπροσωπήσαμε την Εκκλησία στην τελετή. Δεν γνωρίζω ποιοι άλλοι ενημερώθηκαν για την εκδήλωση.

-Ποια εικόνα παραδόθηκε συμβολικά; Στον χώρο της τελετής εκτέθηκαν ενδεικτικά: το ψηφιδωτό του Αποστόλου Θωμά (6ος αι.), τοιχογραφία από τον ναό του Χριστού Αντιφωνητή (15ος αι.), η εικόνα της Παναγίας (16ος αι.) από τη Μονή Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου στον Κουτσοβέντη. Συμβολικά μας παρέδωσαν την εικόνα του αγίου Βασιλείου (18ος αι.) από τον ναό Παναγίας Γαλακτοτροφούσας Παλαικύθρου.

-Ποια σκέψη ήταν στο μυαλό τη στιγμή εκείνη; Η ευχή-προσευχή σύντομα να επανατοποθετηθεί στον ναό της Παναγίας, που σήμερα δυστυχώς οι Τούρκοι τον μετέτρεψαν σε πολιτιστικό κέντρο.

-Δόθηκε μεγάλη προβολή από τα ξένα ΜΜΕ; Τοπικά ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα κάλυψαν την εκδήλωση. Γι' αυτό και την επόμενη μέρα υπήρχαν αρκετές αναφορές στον γερμανικό Τύπο.

-Εκφράσατε την ευχή το γεγονός αυτό να αποτελέσει την απαρχή για στενότερη συνεργασία της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Γερμανίας στον τομέα της πάταξης του παράνομου εμπορίου εκκλησιαστικών αγαθών; Είναι γεγονός ότι η γερμανική Δικαιοσύνη κινείται με βραδείς ρυθμούς. Χρειάζεται μεγαλύτερη ευελιξία στον τομέα αυτό. Η εκδίκαση της υπόθεσης μας διήρκεσε έξι ολόκληρα χρόνια (2004-2010), η έφεση άλλα τρία (2010-2013) και ακόμα παραμένει σε εκκρεμότητα αριθμός αντικειμένων. Όλα αυτά αυξάνουν κατά πολύ τα δικαστικά και δικηγορικά έξοδα.

-Παραδόθηκαν από τις γερμανικές Αρχές στην Εκκλησία της Κύπρου και των

Μαρωνιτών, 173 κειμήλια μεγάλης θρησκευτικής και ιστορικής αξίας; Τα 173 κειμήλια θα επαναπατριστούν τις επόμενες ημέρες στη Κύπρο μέσω του Τμήματος Αρχαιοτήτων της Κύπρου. Η αξία τους, θρησκευτική, ιστορική και οικονομική, είναι πολύ μεγάλη γιατί προέρχονται από πενήντα περίπου κατεχόμενα σήμερα χριστιανικά (ορθόδοξα και μαρωνίτικα) μνημεία. Ενδεικτικά αναφέρω τα τμήματα των ψηφιδωτών της Παναγίας της Κανακαριάς του 6ου αι. (Λιθράγκωμη), τοιχογραφίες από τον Χριστό Αντιφωνητή του 15ου αι. (Καλογραία), την Αγ. Σολομωνή του 9ου αι. (Κώμα του Γιαλού), εικόνες βυζαντινές και μεταβυζαντινές.

-Ποια το πιο σημαντικά; Από τα πιο αξιόλογα κειμήλια που επαναπατρίζονται θα ξεχώριζα το ψηφιδωτό του Αποστόλου Θωμά (6ος αι.) από την Παναγία την Κανακαριά, τις τοιχογραφίες από τον ναό της Αγ. Σολομωνής (9ος αι.), τις τοιχογραφίες του Χριστού Αντιφωνητή (15ος αι.), τις τοιχογραφίες από τον ναό Παναγίας Περγαμιώτισσας (12ος αι.) και τις δύο εικόνες από τη Μονή Αγ. Ιωάννη στον Κουτσοβέντη. Την Παναγία Παραμυθία (14ος αι.) και την Παναγία de Molino (16ος αι.).

-Τρεις από τις εικόνες ανήκουν στη μαρωνίτικη θρησκευτική ομάδα της Κύπρου και άλλες δύο μαζί με μία τοιχογραφία του Αγίου Ιγνατίου του Θεοφόρου (Παναγία Αψινθιώτισσα-Συγχαρί) στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων; Στη μαρωνίτικη κοινότητα ανήκουν τρεις εικόνες: μία του Χριστού και μία της Παναγίας από τον ναό του Αγ. Ρωμανού στο χωριό Βουνό, καθώς και μία μικρή εικόνα του αγίου Νικολάου από τον ναό του Αγίου Αντωνίου Κυθρέας. Στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ανήκουν οι δύο εικόνες που προέρχονται από το μετόχι του Πατριαρχείου, τη Μονή του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου στον Κουτσοβέντη. Τις ανέφερα προηγουμένως: είναι η Παναγία Παραμυθία και η Παναγία de Molino. Από άλλο μετόχι του Πατριαρχείου, τη μονή Παναγίας Αψινθιώτισσας (Συγχαρί), επαναπατρίζεται τεμάχιο τοιχογραφίας με το κεφάλι του αγίου Ιγνατίου του Θεοφόρου (12ος αι.).

-Πώς καταφέραμε δεκαεπτά χρόνια μετά από την κατάσχεσή τους από τα υποστατικά του Τούρκου αρχαιοκάπηλου Ντικμέν και εννέα χρόνια σκληρών δικαστικών αγώνων, να τα πάρουμε; Όπως σας ανέφερα και προηγουμένως, αυτό οφείλεται σε τρεις λόγους: η κατάσχεση έγινε τον Μάρτιο του 1997 και η καταχώρηση της αγωγής έγινε το 2004, δηλαδή 7 χρόνια αργότερα. Ο δεύτερος λόγος είναι η βραδύτητα της γερμανικής Δικαιοσύνης και τρίτος η παρακωλυτική τακτική των δικηγόρων του Dikmen να υποβάλλουν συνεχώς ενστάσεις και να ζητούν αναβολές.

-Ο Dikmen φυλακίστηκε ή κυκλοφορεί ελεύθερος; Ο A. Dikmen κρατήθηκε στις φυλακές του Μονάχου για έναν περίπου χρόνο, μέχρι την ολοκλήρωση των ερευνών της Αστυνομίας του Μονάχου, και μετά αφέθηκε ελεύθερος. Το 2004 η Κυπριακή Δημοκρατία κατέθεσε εναντίον του αστική αγωγή.

-Τα αντικείμενα είναι σε κακή κατάσταση, τόσα χρόνια γιατί δεν φροντίσαμε να τα συντηρήσουμε άσχετα με την πορεία του δικαστηρίου; Όλα τα αντικείμενα

φυλάσσονταν σε κλιματιζόμενο χώρο της Αστυνομίας του Μονάχου. Τα αντικείμενα επισκέφθηκε και εξέτασε ο κ. Α. Παπαγεωργίου για να δώσει τη μαρτυρία του στο δικαστήριο. Για τον ίδιο λόγο επίσης ο Γερμανός βυζαντινολόγος κ. J. Dekers. Η συντήρηση των αντικειμένων προϋποθέτει τη μεταφορά τους σε ειδικά εργαστήρια συντήρησης. Αυτό δεν ήταν δυνατόν κατά τη διάρκεια της δίκης. Τώρα έχει γίνει μερική στερέωση όσων χρειάζονταν, από συντηρητές του Τμήματος Αρχαιοτήτων της Κύπρου, ώστε να μπορέσουν να επαναπατριστούν με ασφάλεια. Όταν τα έργα φθάσουν στην Κύπρο, θα γίνει ολική συντήρησή τους.

-Πότε θα επιστραφούν στην Κύπρο; Μέχρι το τέλος του μηνός, πιστεύω, θα έχει ολοκληρωθεί η μεταφορά τους στην Κύπρο, από το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

-Ο τέως Αρχιεπίσκοπος ήθελε να ανεγείρει εκκλησία για να είναι προσβάσιμα στον κόσμο. Η δυνατότητα να μπορούν οι άνθρωποι να προσεγγίζουν τα κειμήλια είναι πολύ επιτακτική γιατί τους συνδέουν με τη γενέθλια γη και τους χώρους λατρείας τους. Σίγουρα θα μπορούσε ένα μέρος από τις εικόνες να παραχωρηθεί μέχρι την ημέρα της απελευθέρωσης, σε ναούς στους οποίους κατοικούν κοντά αρκετοί πρόσφυγες από κατεχόμενη σήμερα ενορία ή κοινότητα. Μετά την απελευθέρωση των χώρων λατρείας να επανατοποθετηθούν στον αρχικό χώρο αφιέρωσής τους.

-Οι διάφορες μητροπόλεις διεκδικούν τα δικά τους κειμήλια; Γνωρίζω πως οι κοινότητες των Μαρωνιτών και των Αρμενίων όπως και το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων έχουν ζητήσει να παραλάβουν τα κειμήλιά τους. Οι διάφορες μητροπόλεις πιστεύω πως είναι ελεύθερες να το πράξουν, αν δεν το έχουν πράξει ήδη.

Οδύσσεια η όλη πορεία του δικαστικού αγώνα

-Για την ιστορία να αναφέρουμε ότι το 1997, η Τασούλα Χατζητοφή, η οποία ήταν επίτιμη πρόξενος της Κύπρου στη Χάγη, είχε εξουσιοδοτηθεί από τον τότε Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο Α', μετά από πληροφορίες που πήρε από τον έμπορο έργων τέχνης Michel van Rijn, να ξεκινήσει μια αποστολή για να επαναπατρίσει τους κλεμμένους από τους Τούρκους θησαυρούς. Αυτό οδήγησε την αστυνομία της Βαυαρίας στην επιχείρηση με επικεφαλής τον Peter Kichler και είχε ως αποτέλεσμα την κατάσχεση των 5.000 αντικειμένων που βρέθηκαν στα διαμερίσματα του Dikmen. Στην υπόθεση Dikmen εκπροσωπώ την Εκκλησία της Κύπρου από το 2007, ως πρόεδρος της Συνοδικής Επιτροπής Μνημείων και Τέχνης. Για τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν δέκα χρόνια προηγουμένως, θα ήταν καλύτερα να δώσουν τη μαρτυρία τους αυτοί που πρωταγωνίστησαν. Για την περίοδο 2007-2013, που εκ πείρας γνωρίζω, νιώθω την ανάγκη να τονίσω την ουσιαστική συμβολή τριών ανθρώπων για την επιτυχή έκβαση της δίκης, που δεν διεκδίκησαν ποτέ τον δίκαιο έπαινο, που τον αξίζουν. Είναι ο βυζαντινολόγος κ. Α. Παπαγεωργίου για τη μαρτυρία του σε όλα σχεδόν τα κειμήλια, ο εισαγγελέας Γιαννάκης Λαζάρου που

από την πλευρά της Γενικής Εισαγγελίας παρακολούθησε από το 2004 μέχρι σήμερα την υπόθεση και ο έγκριτος δικηγόρος της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Γερμανία Enno Engbers. Σε συντονισμό με τον κ. Γ. Λαζάρου διαχειρίστηκαν την πορεία της υπόθεσης μέχρι σήμερα.

-Πώς ζήσατε εσείς την όλη διαδικασία; Η όλη πορεία του δικαστικού αγώνα μπορεί να χαρακτηριστεί ως οδύσσεια. Οι δικηγόροι του Dikmen (άλλαξαν τρεις στην πορεία) προσπαθούσαν να αποδείξουν ότι ο πελάτης τους αγόρασε και κατείχε νόμιμα τις εκατοντάδες των κειμηλίων. Επειδή αυτό ήταν πολύ δύσκολο, ακολούθησαν μια πολιτική αμφισβήτησης, τόσο των δικαστών που τους κατηγορούσαν για μεροληψία όσο και την επιστημονική γνωμάτευση του βυζαντινολόγου J. Deckers. Κατέβαλαν προσπάθειες παρακώλυσης της δίκης με αλλεπάλληλες αναβολές. Το 2008 το Περιφερειακό Δικαστήριο του Μονάχου πρότεινε απόπειρα εξώδικου διακανονισμού η οποία βεβαίως δεν τελεσφόρησε λόγω των απαράδεκτων αξιώσεων της άλλης πλευράς. Η γερμανική νομοθεσία προβλέπει εξαντλητική τεκμηρίωση για την κυριότητα κάθε αντικειμένου ξεχωριστά (φωτογραφίες, μαρτυρίες κ.λπ.). Για αυτό και η διαδικασία προχωρούσε ακόμα πιο αργά.

-Πώς θα προχωρήσετε με τα 80 περίπου αντικείμενα που εκκρεμούν; Για τα υπόλοιπα ογδόντα περίπου αντικείμενα το Επαρχιακό Δικαστήριο (Εφετείο) του Μονάχου ανέθεσε και πάλι στον βυζαντινολόγο καθηγητή κ. J. Dekers να ετοιμάσει συμπληρωματική έκθεση. Όταν αυτή υποβληθεί στον πρόεδρο του Εφετείου κ. Antor, τότε αυτός θα αποφασίσει για την περαιτέρω πορεία της έφεσης.

-Τι περιλαμβάνεται σε αυτά; Από τα υπόλοιπα τα 37 είναι κυπριακές προϊστορικές αρχαιότητες (κάποιες από την προσωπική συλλογή του κ. Χατζηπροδρόμου). Απομένουν 46 βυζαντινά και μεταβυζαντινά κειμήλια. Πρόκειται για δώδεκα τμήματα τοιχογραφιών από τη Μονή του Χριστού Αντιφωνητή, δεκαοκτώ ρωσικές εικόνες, το χειρόγραφο ευαγγέλιο της αρμενικής κοινότητας, το χειρόγραφο ομιλιάριο της Μονής Παναγίας Τροοδίτισσας, τα βημόθυρα της Μονής Παναγίας Καντάρας και τα αντίστοιχα της Μονής του Χριστού Αντιφωνητή καθώς και μερικά άλλα.

Ξεπερνούν τις 20 χιλιάδες οι κλαπείσες εικόνες από τα κατεχόμενα

-Από τη στιγμή που αναλάβετε, έγιναν κάποια βήματα και παραδόθηκαν σε σας κάποιες εικόνες που είχαν βρεθεί. Τις περιμένουν οι μητροπόλεις στις οποίες ανήκουν και ο κόσμος. Γιατί τις κρατάτε στις Βρυξέλλες; Μικρός αριθμός από τις εικόνες που η Εκκλησία μας επανέκτησε εκτίθενται προσωρινά στον εκθεσιακό χώρο της αντιπροσωπείας μας στις Βρυξέλλες. Οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι, που επισκέπτονται συχνά την αντιπροσωπεία μας, πέρα από τις φωτογραφίες της έκθεσης, βλέπουν και αυτές τις εικόνες και έτσι μπορούν να αντιληφθούν καλύτερα το εύρος της συντελούμενης καταστροφής και λεηλασίας της

πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Τον περασμένο Φεβρουάριο επαναπατρίσαμε τη δεσποτική εικόνα του Χριστού που μας επέστρεψε ο Βρετανός τραγουδιστής B. George (Ιανουάριος 2011). Στις 9 Φεβρουαρίου 2012 στον εσπερινό του Αγίου Χαραλάμπους, την παραδώσαμε στον π. Διομήδη, πρόσφυγα ιερέα από το Νέο Χωρίο Κυθρέας. Μαζί την τοποθετήσαμε στον νέο ναό του Αγίου Χαραλάμπους που ανέγειραν οι Νεοχωρίτες πρόσφυγες στην Αγλαντζιά. Τη Μεγάλη Πέμπτη (2 Μαΐου) το πρωί στη θεία λειτουργία επαναπατρίσαμε από το Dusseldorf και παραδώσαμε στον π. Κωνσταντίνο Παπακώστα, πρόσφυγα ιερέα από την Αγία Τριάδα, εικόνα του αγίου Φωτίου (19ος αι.). Αυτή βρισκόταν στον κατεχόμενο ναό του Αγίου Φωτίου της κοινότητάς του, όταν την έκλεψαν οι Τούρκοι. Η εικόνα θα φυλάσσεται στον προσφυγικό ναό Τριών Ιεραρχών (Λιβάδια Λάρνακας) μέχρι την απελευθέρωση του ναού, οπότε και θα επανατοποθετηθεί στη θέση της. Έχουμε και άλλες τέτοιες περιπτώσεις να αναφέρουμε αλλά θα ξεφύγουμε από το σημερινό μας θέμα.

-Τις αντιμετωπίζετε ως μουσειακά εκθέματα ή έργα λατρείας; Τα θρησκευτικά μας κειμήλια είναι πρωτίστως μέσα λατρευτικά και ο φυσικός τους χώρος είναι ο ναός στον οποίο αφιερώθηκαν. Δεν αποκλείεται όμως και η έκθεσή τους σε κατάλληλα οργανωμένους χώρους (σκευοφυλάκια) με τρόπο ώστε να διαφυλάσσεται και να προβάλλεται η θρησκευτική χρήση των κειμηλίων αυτών. Στον τόπο μας υπάρχουν ναοί που έχουν διαμορφωθεί ως σκευοφυλάκια χωρίς να χάσουν τη λειτουργική τους μορφή (π.χ. Τίμιος Σταυρός-Κυπερούντα, Χριστός Μονογενής-Κοιλάνι).

-Πόσο δύσκολος είναι ο αγώνας εντοπισμού και επαναπατριsmού; Ο αγώνας αυτός είναι πολύ μεγάλος και συνεχής. Ο αριθμός των εικόνων που κλάπηκαν από τα κατεχόμενα μας μνημεία είναι περίπου είκοσι χιλιάδες. Αν προσθέσουμε σε αυτά τις τοιχογραφίες, ψηφιδωτά, σκευή λατρείας (δισκοπότηρα, καντήλια, ευαγγέλια κ.ά.), τότε μπορεί κάποιος να αντιληφθεί το μέγεθός του. Οι δυσκολίες του επαναπατριsmού είναι ανάλογες με τη νομοθεσία κάθε κράτους και τις πρόνοιές της, για την απόδοση κλεμμένων πολιτιστικών αγαθών στους νόμιμους ιδιοκτήτες τους. Η γερμανική νομοθεσία είναι ίσως η πιο δύσκολη νομοθεσία στο θέμα αυτό.

-Πώς ξεκινά ο εντοπισμός τους; Ο εντοπισμός των κλεμμένων μας κειμηλίων γίνεται με πολλούς τρόπους. Η καλύτερη πηγή πληροφοριών είναι η τακτική παρακολούθηση του διαδικτύου και των ιστοσελίδων των δημοπρατικών οίκων. Πληροφορίες φτάνουν και μέσω των πρεσβειών της Δημοκρατίας στο εξωτερικό ή από απλούς ανθρώπους που έχουν ευλάβεια, είτε αγαπούν την τέχνη και τον πολιτισμό.

-Ποια η μεγαλύτερη δυσκολία; Δυστυχώς η οικονομική μας αδυναμία γιατί πολλές φορές οι κάτοχοι των κειμηλίων μας δεν είναι διατεθειμένοι να τα επιστρέψουν χωρίς κάποιο οικονομικό αντάλλαγμα.

-Πολλά βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές εντός ΕΕ. Ποια τα δικά μας βήματα; Δεν

είναι εύκολος ο εντοπισμός κυπριακών θρησκευτικών κειμηλίων σε ιδιωτικές συλλογές στον ευρωπαϊκό χώρο. Γνωρίζουν οι συλλέκτες ότι η Εκκλησία και το κράτος στην Κύπρο αναζητούν και διεκδικούν τους θησαυρούς τους και γι' αυτό δεν είναι πρόθυμοι αγοραστές από λαθρέμπορους. Εάν δε πάλιν αγοράσουν αντικείμενα, τα αποκρύπτουν και δεν τα εκθέτουν στα μάτια άλλων.

Πηγή: <http://www.philenews.com/el-gr/koinonia-anthropoi/443/154774/chorepiskopos-porfyrios-o-agonas-kata-ton-archaiokapilon-dikaionetai>